

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem semenšču (Knabenseminar). — Deležniki takovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za ostanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Iz državnega zbora.

Sedaj obravnavajo poslanci novo colninsko postavo. To je velevažen predmet. Nič našega blagostanja prejšnjega ni tako ugonobilo, kakor nesrečne kupčijske nagodbe s sosednimi državami. Tuji so nas kar poplavalili s svojim blagom. Denar je neprestano šel iz cesarstva, domači fabrikanti, obrtniki in kmetovalci pa so ubožavali. Po tem takem je prišlo, da n. pr. tuje zruje, moka, meso, vino naše pridelke v naši lastnej deželi spodriva in jim ceno gubi. To je zakrivilo, da kmetovalec skoraj nič denarjev ne dobi za svoje pridelke. Jednaka se godi našim fužinam, rudokopom, obrtnikom. Tuji prodavajo pri nas svoje pridelke, domačini pa bi naj strahovite dače plačevali, ako bi imeli s čim. To je bil sad od liberalcev izmišljene svobodne kupčije.

Zoper takšno gospodarstvo začelo je se že l. 1878 gibati pa liberalci bili so še premočni in po podmitanih novinah zapeljani, samo angleški trgovci z železom so l. 1878 nabrali 3 milijone goldinarjev, da so podmitali osobito judovske liste dunajske, naj pišejo in branijo svobodno kupčijo.

Prave pomoči upati bilo je toraj le, ko je izvoljen bil sedanji državni zbor, čegar konservativno narodna večina podpira ministerstvo grof Taaffejevo. In res, ministerstvo je začelo precej pogajati se z ogerskimi ministri za novo colninsko postavo, ki bode dosedanje lahko, pogosto popolnem svobodno vvažanje tujega blaga k nam ovičala z visokim davkom ali colnino (ca:ino) na meji. Nasledek temu bode dvojen. Prvič bodo naši pridelki, obrtniški, kmetijski itd. leži kupcev in boljše ceno dobivali, in drugič državna blagajnica prejemale bode vsako leto kakih 25 milijonov goldinarjev več dohodka, vкуп 52 milijonov, kajti sedaj dobiva colnine 27 milj. Tako bode primanjkljaj vsakoletni pokrit; ne bo treba dolgov delati in davkov gruntnih in drugih pomnoževati. Vse to lahko in gotovo doseguemo, ako državni zbor sprejme novo colninsko postavo tako, kakor

jo je naše ministerstvo dogovorilo z ogerskim. No, in to upamo, da se tudi zgodi. Domače delo in trud je treba postavno braniti, kder mu tuja dlan streže neopravičeno jemati sad.

Velevažno je tudi vprašanje Tirolskega poslanca, konservativca plem. Zallinger-ja in tovaršev do finančnega ministra; je li vlada voljna delati na to, da bodo branilnice (šparkase), ustrezajoč svojemu obče koristnemu namenu, proti manjšim obrestim (činžem) dajale posojil na zemljiščna posestva!

Ovo vprašanje, ki pomeni toliko, kakor uljudno zahtevanje, podpisalo je 28 poslancev med njimi tudi štajerski konservativci: knez Liechtenstein, Karlon, Bärufeind, pa slovenski poslanci: dr. Tonkli, Kljun in dr. Vošnjak.

Zasramovanje Slovencev.

(Govor drž. poslanca dr. Vošnjaka v drž. zboru.)

II. Sloveščina pisala se je pred 300 leti, ima iz te dobe mnogo tiskovin, in od tega časa se je le malo spremenila; da reči bi se moglo, da se sloveščina, kakor se je pisala takrat, mnogo bolj naše zdanje sloveščini približuje, kot zdanja visoka nemščina onej, katero je Luter pisal, in se more kot nova, narajena zaznamenovati.

Istina je, da število našega naroda ni veliko, ki se torej borimo z vsemi onimi ovirami, katere mora pretrpeti mal narod, kateremu ni nikdar sijalo solnce prijazne vlade in ni užival podpore mogotcev, kateri je moral vse, kar je, postati iz sebe, kateri je moral zbirati krajcarje svojega naroda, da si je naročil novine ali knjige, in je še zdaj prisiljen tako delati. (Dobro! na desnici.) Da ne napredujemo tako hitro, kakor drugi večji narodi, je naravno.

Vendar pa je zelo čudno, da se zaradi Slovencev toliko gospodov na onej (levej) strani visoke zbornice vznemirja. Tu je najpred gospod poslanec vitez Carneri; on je, mislim, Italijan, vendar se čuti v svojem nemškem narodnem čv-